

EN TUR TIL OUTOKUMPU I FINLAND

Av J. H. Paxal – O.G.-nytt, oktober 1980.

Outokumpu ligger i Nord-Karelen, 450 km nord for Helsinki. Nærmeste by med jernbane og flyforbindelse er Joensuu, dit tar det fra Helsinki 6 timer med tog eller 3/4 time med fly. Fra Joensuu mot vest til Outokumpu er det 45 km, 1 times bussreise. 95 km lenger vest ligger Kuopio, en større by med hyppigere fly- og jernbaneforbindelser til hovedstaden – endog direkte buss.

Gjennom de store sjøer og Saima kanal har disse byer forbindelse med de fjerne hav.

70 km nord for Joensuu ligger turiststedet Koli på en høyde ved sjøen Pielisjarvi med en mektig og vakker utsikt. Dette er fra gammelt av turistområder hvor man nyter skjønnhet og fred i skogenes og sjøenes land. I Kuopio kan en fra det høye Puijo-tårnet med en restaurant på toppen som dreier seg rundt, skue skog og sjø på alle kanter så langt øyet rekker.

Etter en rundreise forlot jeg mitt følge i Kuopio og tok bussen til Outokumpu for geologiens skyld. Outokumpu er en vakker liten by med en gate hvor en finner alt en trenger: hotell, torg, forretninger, banker, busstasjon med restaurant og øverst i gata det gamle gruveområdet med gruvetårn fra 20-årene.

Her ble det funnet malm i begynnelsen av dette århundre og gruve drift ble igangsatt i 1913. I alt er 4 gruver åpnet, den siste i 1972. I Keretti, 2 km fra sentrum, ligger Finlands eldste igangværende gruve. I juni, juli og august kan en på lørdager og søndager komme ned i gruvene (for 20 mark). Da er det også adgang til det gamle tårn som har et museum for gruve drift.

Bortsett fra tyske mineralsamlere må de fleste turister ha vært finske. Det var vanskelig å finne noen som snakket annet enn finsk. Jeg prøvde å få vite om en kunne gå fritt rundt og samle stein og etter

at hotellverten hadde fått tak i en som var ansatt i gruveselskapet og kunne engelsk, fikk jeg bekreftende svar.

Jeg dro til Keretti-gruva. Det var et skilt på finsk ved inngangen. Jeg spurte drosjesjåføren hva det stod. Han ristet på hodet og sa »kontori». Jeg ruslet inn, men kontoret var stengt, da kl. var 18.00. Jeg vandret så rundt og plukket stein som jeg antok var karakteristiske. På tilbakeveien til hotellet, 2 km vandring, lå det i skogen gamle tipphauger delvis overvokst. Her var det fin kromdiopsid.

Neste dag måtte jeg forlenge oppholdet fordi jeg ikke fikk plass i flyet. Jeg fikk da besøk av en ung mann fra gruveselskapets informasjonskontor som var underrettet om at jeg var der. Jeg fortalte at jeg ville nytte tiden til et besøk i det kjente gruveområdet Vuonos, 1/2 mil utenfor byen – jeg hadde nettopp fått bekreftet på reisebyrået at jeg kunne gå fritt omkring der. Den unge mannen kunne da fortelle at gruveselskapet hadde stengt området for uvedkommende. Det var ordnet slik at han selv (og en til) hadde anledning til å guide folk. Outokumpu er kjent for sin verdifulle uwarovit og pågangen hadde blitt for stor. Han fortalte videre at man var interessert i å opprette en geologisk forening i Outokumpu og han kunne tenke seg å bli medlem i vår forening for å lære hvordan den virket.

Han har nå fått siste nummer av OG- og NAGS-nytt hvor det står mye om vår organisasjon.

Jeg nyttet tiden til å se på det gamle gruveområdet i byen. Her lå det stein som folk tydeligvis hadde slått på og en kunne supplere utvalget av karakteristiske stein. Det så ut til å være endel nyttilført stein. Hvis dette er for turister som nå er nektet adgang til Vuonos er det et godt tiltak.

Men det trengs plakater som gir turister

fra andre land enn Finland beskjed om hvordan de skal innrette seg. Skal man ta en tur til Outokumpu, vil jeg tilrå at en først skriver til Outokumpu Oy og spør om mulighetene. Men en kan jo og — om en først er kommet dit — gå på de gamle tipphaugene så lenge det ikke er skiltet adgang forbudt.

Outokumpu Oy er selskapet som har

gruvedriften. Dette selskapet har også en rekke andre gruver i drift rundt om i Finland. I Keretti og Vuenos drives på kobber og zink (mest kobber) med kobolt som biprodukt. Selskapet har kobberverk i Karleby, kromgruve i Kemi, ferrokromverk i Torneå og nikkelgruver i Kotalahti, Hitura, Stormi og Harajavalta.

